כ' בכסלו תשפ"ב
24 בנובמבר 2021
חוזר מס' ח- 06- 2680

לכבוד
התאגידים הבנקאיים והסולקים

הנדון: דיווח על אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר
(ניהול בנקאי תקין הוראה מס' 366)

מבוא

1. ניהול וטיפול יעיל באירועי כשל טכנולוגיים ואירועי סייבר הוא חיוני ומהווה אבן יסוד להמשך תפקוד ומתן שירותים על ידי התאגיד הבנקאי בעת אירוע מסוג זה. הפיקוח על הבנקים רואה בדיווח אליו על אירועים כאמור, את אחד מהעקרונות המרכזיים עליהם מושתת ניהול נאות של סיכוני טכנולוגיית המידע, ובכלל זה ניהול וטיפול בסיכוני אבטחת מידע וסייבר. לדיווחים על אירועים כאמור, מטרות רבות אותן מפרט סעיף 1 לחוזר הפיקוח על הבנקים מס' ח- 06- 2643 בנושא: "דיווח על אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר" מיום 29.12.20. אחד המוטיבים המקשרים בין מטרות אלו הוא הצורך בצמצום השפעה מערכתית של האירוע הן ברמת התאגיד הבנקאי, הן ברמת הקבוצה הבנקאית עליה הוא נמנה, והן על שאר המערכת הבנקאית בישראל. בהתאם לכך קובע סעיף 4 להוראה כי: "הדיווח יחול על כל תאגיד בנקאי בנפרד, גם אם האירוע מתרחש בו זמנית במספר תאגידים בנקאיים השייכים לקבוצה בנקאית אחת".
יחד עם זאת, חלק מהתאגידים הבנקאיים שולטים בתאגידים אשר אינם נכללים בגדר תחולת ההוראה לפי סעיף 3(א) שלה (להלן: "תאגיד"), לדוגמא: תאגיד שבשליטת "סולק" כהגדרתו בסעיף 36ט בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א 1981 או תאגיד כמצוין בסעיף 11(א)(2) לחוק בנקאות (רישוי) - תאגיד חוץ שאילו ניהל עסקים בישראל היה חייב ברישיון לפי חוק זה - שבשליטת התאגיד הבנקאי, ועל כן ייתכן ואירועים המתרחשים באותו תאגיד לא ידווחו לפיקוח על הבנקים בהתאם להנחיות ההוראה והוראת הדיווח הנלווית לה.
בהתאם לכך קובע העדכון כי אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר שהתרחשו בתאגיד שבשליטת התאגיד הבנקאי ואשר יש להם השפעה מהותית על התאגיד הבנקאי, על הקבוצה הבנקאית כולה או על המערכת הבנקאית כולה, בין היתר בהיבטי טכנולוגיה, מוניטין ופיננסים, נדרשים בדיווח לפיקוח על הבנקים בבנק ישראל באמצעות התאגיד הבנקאי השולט בהם.
2. לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות ובאישור הנגיד, החלטתי על עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 366 בנושא "דיווח על אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר".

התיקונים להוראות

סעיף 6 להוראה – סוגי אירועים המחייבים דיווח

3. התווספו המילים "של התאגיד הבנקאי" בסעיף 6.2.

4. התווסף סעיף 6.5 לפיו גם אירוע כאמור בסעיפים 6.1 – 6.4 להוראה, המתרחש בתאגיד שבשליטת תאגיד בנקאי שהוא עצמו אינו תאגיד בנקאי (להלן: "תאגיד"), ויש לו השפעה מהותית, בין היתר, בהיבטי טכנולוגיה, מוניטין ופיננסים, על התאגיד הבנקאי השולט בו, על הקבוצה הבנקאית או על המערכת הבנקאית, חייב בדיווח לפיקוח על הבנקים.

הדיווח על האירוע, תחקורו ואישור התחקיר יהיו בהתאם להנחיות ההוראה ובאחריות התאגיד הבנקאי.

סעיף 14 להוראה – תחקור אירוע

5. בהתאם לתיקון, נוהל תחקור האירוע הקיים בתאגיד הבנקאי יתייחס גם למקרה של התרחשות אירוע בתאגיד המחייב בדיווח לפיקוח על הבנקים, ככל שקיים תאגיד בשליטת התאגיד הבנקאי.

תחילה והוראות מעבר

6. תחילת התיקונים להוראה הינה חודש מיום פרסומם.

עדכון קבצים

7. מצ"ב דפי עדכון לקובץ ניהול בנקאי תקין, להלן הוראות העדכון:

להוציא עמוד	להכניס עמוד
366-1-4 [2] (09/21)	366-1-4 [3] (11/21)

בכבוד רב,

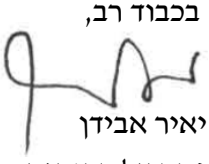

יאיר אבידן

המפקח על הבנקים

דיווח על אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר

מבוא ומטרות

1. התאגידים הבנקאיים הינם נדבך מהותי הנחוץ לפעילותו התקינה של הסקטור הפיננסי בישראל. מאחר ומערך טכנולוגיות המידע של התאגידים הבנקאיים מהווה תשתית קריטית לפעילותם העסקית, נדרשים התאגידים הבנקאיים לזהות ולטפל מהר ככל הניתן ובאופן היעיל ביותר באירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר, תוך שהם ממשיכים לנהל תהליכים ולספק שירותים חיוניים. בהתאם לכך, מדיניות התאגיד הבנקאי ונהליו לטיפול באירועים מסוג זה נדרשים להתייחס בין היתר לתהליך הדיווח לפיקוח על הבנקים.
2. לדיווח על אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר לפיקוח על הבנקים יש מספר מטרות וביניהן:
   2.1. לוודא כי התאגיד הבנקאי בו מתרחש האירוע מנהל את האירוע בצורה תקינה ולסייע בהתמודדות עם האירוע במידת הצורך.
   2.2. לספק את היכולת להעריך תמונת מצב עדכנית על מנת לקבל החלטה מושכלת האם ואילו פעילות הפיקוח על הבנקים נדרש לנקוט.
   2.3. זיהוי פוטנציאל לאירוע מערכתי וצמצום השפעת האירוע ככל שניתן על תאגידים בנקאיים נוספים.
   2.4. זיהוי התחומים אשר התאגיד הבנקאי או המערכת הבנקאית בכללותה נדרשים לנקוט לגביהם צעדים למניעת הישנות אירועים מסוג זה או צעדים שישפרו את עמידות התאגידים הבנקאיים בעתיד בהתרחשות אירועים מסוג זה.
   2.5. היערכות הפיקוח על הבנקים לתרחישים דומים בעתיד בהתבסס על הערכת סיכונים מתאימה למערכת הבנקאית.
   2.6. ווידוא תהליך תחקור והפקת לקחים בעקבות האירוע.

תחולה

3. (א) הוראה זו תחול על התאגידים הבאים כהגדרתם בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א 1981 (להלן: "תאגיד בנקאי"):
   (1) תאגיד בנקאי;
   (2) תאגיד כאמור בסעיפים 11 (א) (3א) ו-(3ב);
   (3) תאגיד כאמור בסעיף 11 (ב);
   (4) סולק כהגדרתו בסעיף 36ט;

   (ב) בטל.
4. חובת הדיווח תחול על כל תאגיד בנקאי בנפרד, גם אם האירוע מתרחש בו זמנית במספר תאגידים בנקאיים השייכים לקבוצה בנקאית אחת.

הגדרות

5. בהוראה זו למונחים הבאים תהיה המשמעות כמפורט להלן:

אירוע כשל טכנולוגי	אירוע, התרחשות או תוצאה שאינם צפויים או שאינם מתוכננים כחלק מהפעילות התקינה של התאגיד הבנקאי ואשר יש להם השפעה משבשת על הפעילות התקינה של מערך טכנולוגיית המידע או של השירותים הניתנים על ידו.
אירוע כשל טכנולוגי מהותי	אירוע כשל טכנולוגי הגורם לשיבוש פעילות עסקית, תהליך או פונקציה אשר יש להם השפעה חמורה ונרחבת על הפעילות של התאגיד הבנקאי, על השירותים שהוא מעניק ללקוחותיו או על המערכת הבנקאית.
אירוע סייבר	כהגדרתו בהוראת נב"ת מס' 361 בנושא "ניהול הגנת הסייבר".
נזק	כהגדרתו בהוראת נב"ת מס' 361 בנושא "ניהול הגנת הסייבר".
סטטוס האירוע	תיאור השלב בו נמצא האירוע המדווח: זיהוי – זיהוי קיום אירוע. ניתוח – איתור מקור האירוע והיקפו. עצירת החמרה/ הכלה — עצירת החמרת האירוע. טיפול/ הכרעה - ביצוע פעולות תיקון/ נטרול רכיבי התקיפה שמצויים בתאגיד הבנקאי. תוקן/ השבה – חזרה לתקינות ולפעילות מלאה.
שעות עבודה מקובלות	שעות העבודה המקובלות לעניין הוראה זו בלבד הן: ימים א'-ה' שהינם ימי עסקים במערכת הבנקאית, בין השעות 8:00 ל- 18:00.

סוגי אירועים המחייבים דיווח

6. להלן סוגי אירועים אשר מחייבים דיווח לפיקוח על הבנקים:

6.1. אירוע כשל טכנולוגי מהותי.

6.2. אירוע החשוד כאירוע סייבר אשר מטופל ברמת מנהל הגנת הסייבר של התאגיד הבנקאי, ואשר הטיפול בו לא הסתיים תוך ארבע שעות ממועד זיהויו הראשוני או תוך שעתיים במידה וכבר ידוע על נזק כלשהו בגינו.

6.3. אירוע סייבר המשפיע על מספר רב של לקוחות ו/או שהינו בעל מאפייני תקיפה חדשים.

6.4. כל אירוע דלף מידע מהותי שלא נכלל בסעיפים 6.1 – 6.3.

6.5. אירוע כאמור בסעיפים 6.1 – 6.4 לעיל, המתרחש בתאגיד שבשליטת תאגיד בנקאי שהוא עצמו אינו תאגיד בנקאי, ויש לו השפעה מהותית, בין היתר, בהיבטי טכנולוגיה, מוניטין ופיננסים, על התאגיד הבנקאי השולט בו, על הקבוצה הבנקאית או על המערכת הבנקאית.

אחריות הדיווח

7. תאגיד בנקאי יקבע חבר הנהלה שבאחריותו קיום האמור בהוראת דיווח זו.
8. אחראי דיווחים:
   8.1. תאגיד בנקאי יקבע אחראי דיווחי אירועי כשל טכנולוגי ואחראי דיווח אירועי סייבר.
   8.2. כל אירוע כשל טכנולוגי ו/ או אירוע סייבר כאמור בסעיף 6 לעיל ידווח ע"י האחראי לכך מטעם התאגיד הבנקאי אל הפיקוח על הבנקים.
   8.3. יכולה להתקיים זהות בין שני האחראים המנויים בסעיף 8.1 לעיל, בהתאם להחלטת התאגיד הבנקאי.
   8.4. ניתן למנות ממלא מקום קבוע לכל אחד מאחראי הדיווח.
9. תאגיד בנקאי יעביר את פרטי האחראים שימונו בהתאם לסעיפים 7 ו – 8 לעיל, לאגף טכנולוגיה וחדשנות בפיקוח על הבנקים ויעדכן אותו בכל שינוי במינויים אלה, לרבות שינוי בפרטיהם.

אופן הדיווח

10. **דווח ראשון על האירוע** –
    10.1. תאגיד בנקאי ידווח דיווח טלפוני עד שעתיים מזיהוי האירוע כאירוע המחייב דיווח בהתאם לסעיף 6 לעיל, ולאחר מכן ישלים דיווח ראשוני בכתב עד 8 שעות ממועד הדיווח הטלפוני. הפיקוח על הבנקים רשאי להאריך או לקצר את המועד האמור לדיווח בכתב בהתקיים נסיבות המצדיקות זאת.
    10.2. הדיווח הטלפוני יתבצע בכל שעה ובכל יום, ללא תלות בשעות העבודה המקובלות.
    10.3. הדיווח הטלפוני יועבר, לפי העניין, למנהל/ת יחידת הסדרה וביקורת בתחום טכנולוגיית המידע ו/או למנהל/ת יחידת הסייבר הפיקוחית באגף טכנולוגיה וחדשנות בפיקוח על הבנקים.
    10.4. היה ומועד הדיווח הראשוני בכתב הינו בשעות שאינן שעות העבודה המקובלות - הדיווח הראשוני בכתב יועבר עם תחילת שעות העבודה המקובלות של היום העוקב.
11. אירוע כשל טכנולוגי מהותי ידווח כאירוע שקיים בו חשד לאירוע סייבר (בשדה המתאים בטופס הדיווח) כל עוד לא הוכח שאין חשד כאמור.
12. **דיווחים נוספים במהלך האירוע** -
    12.1. תאגיד בנקאי נדרש לשלוח בכתב, על גבי טופס הדיווח האחרון שנשלח ככתוב לעיל, נתונים מעודכנים על פרטי האירוע לכל הפחות אחת ליום או ככל שיחולו שינויים מהותיים בפרטי האירוע ו/או בהשלכותיו, לרבות הקריטריונים לדיווח המפורטים בסעיף 6. הפיקוח על הבנקים רשאי לאשר בקשת תאגיד בנקאי להפחית את תדירות הדיווח באירוע מסויים, בהתקיים נסיבות המצדיקות זאת. האישור כאמור יעמוד בתוקף כל זמן שלא חל שינוי מהותי בפרטי האירוע או בהשלכותיו.

12.2. מבלי לגרוע מהאמור בסעיף 12.1 לעיל, יובהר כי אירוע שדווח על בסיס אחד הקריטריונים המפורטים בסעיף 6 ובהמשך מתברר שעונה על קריטריונים נוספים אינו מחייב דיווח חדש נוסף בגינו, אלא שנדרש לעדכן אודות הקריטריון הנוסף במסגרת הדיווחים השוטפים.

12.3. במקרה בו חלה התפתחות משמעותית באירוע שכבר מצוי בתהליכי דיווח, בשעות שמעבר לשעות העבודה המקובלות, יש לעדכן טלפונית את הגורם האחראי באגף טכנולוגיה וחדשנות בפיקוח על הבנקים (כאמור בסעיף 10.3 לעיל), ולאחר מכן להעביר דיווח בכתב, כנדרש.

13. **דווח על סיום האירוע -**

13.1. תאגיד בנקאי נדרש לדווח על סיום האירוע.

13.2. התאגיד הבנקאי יוודא כי הטופס מלא ומכיל את כל הפרטים העדכניים ביותר למועד דיווח סיום האירוע.

תחקור אירוע

14. תאגיד בנקאי יקבע נוהל תחקיר אירוע, בו ייקבעו בין היתר שיטת התחקיר והגורמים המשתתפים בו. הנוהל יתייחס גם למקרה בו התרחש אירוע בתאגיד שבשליטת תאגיד בנקאי שהוא עצמו אינו תאגיד בנקאי.

15. תאגיד בנקאי יבצע תחקיר בסיום אירוע בהתאם לנוהל שקבע. התחקיר יכלול לכל הפחות את הנושאים הבאים:

15.1. פרטים סופיים ומעודכנים אודות האירוע ונסיבות התרחשותו (תוך התייחסות לכלל הפרטים שדווחו לפיקוח על הבנקים).

15.2. דו"ח הפקת לקחים, לרבות המלצות, יישום בקרות פנימיות, לו"ז לביצוע, פירוט הגורמים המעורבים בתחקיר ומאשר התחקיר.

16. התחקיר יאושר על ידי חבר ההנהלה האחראי על קיום ההוראה, כאמור בסעיף 7 לעיל, ויועבר לפיקוח על הבנקים בתוך עד 45 יום ממועד סיום האירוע או בתוך עד 60 יום ממועד זיהוי האירוע כאירוע המחויב בדיווח לפי סעיף 6 לעיל, לפי המוקדם מביניהם.

עדכונים

חוזר 06 מס'	גרסה	פרטים	תאריך
2643	1	חוזר מקורי	29/12/20
2669	2	עדכון	30/09/21
2680	3	עדכון	24/11/21